

## POVELJA EVROPSKE UNIJE O OSNOVNIM PRAVIMA

(2007/C 303/01)

Evropski parlament, Savet i Komisija svečano proglašavaju sledeći tekst Poveljom Evropske unije o osnovnim pravima.

### Preambula

Narodi Evrope, u stvaranju sve bližeg međusobnog saveza, rešeni su da dele mirnu budućnost zasnovanu na zajedničkim vrednostima.

Svesna svog duhovnog i moralnog nasleđa, Unija je utemeljena na nedeljivim, univerzalnim vrednostima ljudskog dostojanstva, slobode, jednakosti i solidarnosti; ona se zasniva na načelima demokratije i vladavine prava. Ona stavlja pojedinca u središte svojih aktivnosti, uspostavljanjem građanstva Unije i stvaranjem prostora slobode, bezbednosti i pravde.

Unija doprinosi očuvanju i razvoju ovih zajedničkih vrednosti, pri čemu poštuje raznolikost kultura i tradicija naroda Evrope, kao i nacionalnih identiteta država članica i njihovu organizaciju vlasti na nacionalnom, regionalnom i lokalnom nivou; ona nastoji da podstiče uravnotežen i održiv razvoj i obezbeđuje slobodno kretanje ljudi, usluga, robe i kapitala, kao i slobodu poslovnog nastanjivanja.

U tom cilju, neophodno je ojačati zaštitu osnovnih prava u svetlu promena u društvu, društvenog napretka, naučnog i tehnološkog razvoja, dodatnim isticanjem ovih prava u Povelji.

Poštujući ovlašćenja i zadatke Unije i načelo supsidijarnosti, ova povelja reafirmiše prava koja proističu, pre svega, iz ustavne tradicije i međunarodnih obaveza koje su zajedničke za države članice, iz Evropske konvencije za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, Socijalnih povelja koje su usvojile Evropska unija i Savet Evrope, kao i sudske prakse Suda pravde Evropske unije i Evropskog suda za ljudska prava. U ovom kontekstu Povelju će tumačiti sudovi Unije i država članica, uzimajući u obzir objašnjenja za čiju pripremu je odgovorno predsedništva Konvencije koja je sačinila nacrt Povelje i ažurirana pod rukovodstvom predsedništva Evropske konvencije.

Uživanje ovih prava podrazumeva odgovornosti i obaveze koje se odnose na druge ljude, ljudsku zajednicu i buduća pokolenja.

Stoga Unija prihvata prava, slobode i načela koji su ovde navedeni.

### NASLOV I

## **DOSTOJANSTVO**

### **Ljudsko dostojanstvo**

#### **Član 1.**

Ljudsko dostojanstvo je nepovredivo. Ono se mora poštovati i štiti.

### **Pravo na život**

#### **Član 2.**

1. Svako ima pravo na život.
2. Niko ne može biti osuđen na smrt niti pogubljen.

### **Pravo na lični integritet**

#### **Član 3.**

1. Svako ima pravo na poštovanje fizičkog i psihičkog integriteta.
2. U oblasti medicine i biologije mora se poštovati, pre svega, sledeće:
  - a) slobodan pristanak lica koje je prethodno dobroupoznato, u skladu sa postupcima utvrđenim zakonom;
  - b) zabrana eugenetske prakse, naročito one usmerene na selekciju pojedinaca;
  - v) zabrana korišćenja ljudskog tela i njegovih delova za sticanje imovinske koristi;
  - g) zabrana reproduktivnog kloniranja ljudskih bića.

### **Zabrana mučenja i nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja**

#### **Član 3.**

Niko ne može biti podvrgnut mučenju niti nečovečnom ili ponižavajućem postupanju ili kažnjavanju.

### **Zabrana ropstva i prinudnog rada**

#### **Član 5.**

1. Niko se ne može držati u ropstvu niti ropskom položaju.
2. Ni od koga se ne može zahtevati da obavlja prinudni ili obavezni rad.
3. Trgovina ljudima je zabranjena.

## NASLOV II

### SLOBODE

#### **Pravo na slobodu i bezbednost**

##### Član 6.

Svako ima pravo na slobodu i bezbednost.

#### **Poštovanje privatnog i porodičnog života**

##### Član 7.

Svako ima pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, doma i komunikacije.

#### **Zaštita podataka o ličnosti**

##### Član 8.

1. Svako ima pravo na zaštitu podataka o svojoj ličnosti.
2. Takvi podaci moraju biti obrađeni pošteno za [unapred] određenu svrhu i na osnovu informisanog pristanka osobe ili na nekom drugom legitimnom osnovu uređenom zakonom. Svako ima pravo da pristupi prikupljenim podacima o svojoj ličnosti i ima pravo da zatraži njihovu ispravku.
3. Postupanje po ovim pravilima je pod kontrolom nezavisnog organa.

#### **Pravo na sklapanje braka i pravo na zasnivanje porodice**

##### Član 9.

Pravo na sklapanje braka i pravo na zasnivanje porodice jemče se u skladu sa zakonima država članica koji uređuju uživanje tih prava.

#### **Sloboda misli, savesti i veroispovesti**

##### Član 10.

1. Svako ima pravo na slobodu misli, savesti i veroispovesti. Ovo pravo uključuje slobodu promene vere ili uverenja i slobodu svakog da, bilo sam ili zajedno sa drugima, javno ili privatno, ispoljava svoju veru ili uverenje molitvom, propovedima, običajima i obredom.
2. Priznaje se pravo na prigovor savesti, u skladu sa zakonima država članica koji uređuju ostvarivanje ovog prava.

### **Sloboda izražavanja i informisanja**

#### Član 11.

1. Svako ima pravo na slobodu izražavanja. Ovo pravo uključuje slobodu da se ima sopstveno mišljenje, primaju i saopštavaju informacije i ideje bez mešanja državnih organa i bez obzira na granice.
2. Poštuju se sloboda i pluralizam medija.

### **Sloboda okupljanja i udruživanja**

#### Član 12.

1. Svako ima pravo na slobodu mirnog okupljanja i slobodu udruživanja na svim nivoima, pre svega u domenu političkog, sindikalnog i civilnog delovanja, što podrazumeva pravo svakoga da osniva sindikate i učlanjuje se u njih radi zaštite sopstvenih interesa.
2. Političke stranke na nivou Unije doprinose izražavanju političke volje građana Evropske unije.

### **Sloboda umetnosti i nauke**

#### Član 13.

Umetnost i naučno istraživanje ne podležu ograničenjima. Poštuje se akademska sloboda.

### **Pravo na obrazovanje**

#### Član 14.

1. Svako ima pravo na obrazovanje i na pristup stručnom i kontinuiranom usavršavanju.
2. Ovo pravo uključuje mogućnost besplatnog obaveznog školovanja.
3. Poštuje se sloboda osnivanja obrazovnih ustanova, uz poštovanje demokratskih načela i prava roditelja da obezbede obrazovanje i vaspitanje za svoju decu shodno sopstvenim verskim, filozofskim i pedagoškim uverenjima, u skladu sa zakonima država članica koji uređuju uživanje tih sloboda i prava.

### **Sloboda izbora zanimanja i pravo na rad**

#### Član 15.

1. Svako ima pravo na rad i na zanimanje koje je slobodno odabrao ili prihvatio.
2. Svaki građanin Unije ima slobodu da traži zaposlenje, da radi, da uživa pravo poslovnog nastanjanja i da pruža usluge u svakoj državi članici.

3. Državljeni trećih zemalja koji imaju radnu dozvolu na teritoriji država članica imaju pravo na jednake uslove rada kao i građani Unije.

### **Sloboda poslovanja**

#### Član 16.

Priznaje se sloboda poslovanja u skladu sa pravom Unije i zakonima i praksom država članica.

### **Pravo na imovinu**

#### Član 17.

1. Svako ima pravo da drži zakonito stečenu imovinu, da je koristi, da raspolaže njome ili da je zavešta. Niko ne može biti lišen svoje imovine, osim u javnom interesu i u slučajevima i pod uslovima koje propisuje zakon, pri čemu mora biti blagovremeno isplaćena pravična nadoknada za taj gubitak. Korišćenje imovine može biti uređeno zakonom u onoj meri u kojoj je to neophodno zbog opšteg interesa.

2. Intelektualna svojina je zaštićena.

### **Pravo na azil**

#### član 18.

Jemči se pravo na azil, uz poštovanje pravila Ženevske konvencije od 28. jula 1951. i Protokola od 31. januara 1967, koji se odnose na status izbeglica, i u skladu sa Ugovorom o Evropskoj uniji i Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije (u daljem tekstu: „Ugovori“).

### **Zaštita u slučaju preseljenja, proterivanja ili izručenja**

#### Član 19.

1. Zabranjeno je kolektivno proterivanje.

2. Niko ne može biti preseljen, proteran niti izručen državi u kojoj postoji ozbiljan rizik da će biti podvrgnut smrtnoj kazni, mučenju ili drugoj vrsti nečovečnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja.

## **JEDNAKOST**

### **Jednakost pred zakonom**

#### **Član 20.**

Pred zakonom su svi jednaki.

### **Zabrana diskriminacije**

#### **Član 21.**

1. Zabranjena je svaka diskriminacija po bilo kom osnovu, na primer, po osnovu pola, rase, boje kože, etničkog ili društvenog porekla, genetskih karakteristika, jezika, veroispovesti ili uverenja, političkog ili bilo kojeg drugog mišljenja, pripadnosti nacionalnoj manjini, imovnog stanja, rođenja, invaliditeta, starosnog doba ili seksualne orijentacije.

2. U okviru primene ovog ugovora, i ne dovodeći u pitanje njegove posebne odredbe, zabranjena je svaka diskriminacija po osnovu državljanstva.

### **Kulturna, verska i jezička raznolikost**

#### **Član 22.**

Unija poštuje kulturnu, versku i jezičku raznolikost.

### **Jednakost između žena i muškaraca**

#### **Član 23.**

Jednakost između žena i muškaraca mora biti obezbeđena u svim oblastima, uključujući zapošljavanje, rad i zaradu.

Načelo jednakosti ne sprečava sprovođenje niti usvajanje mera koje obezbeđuju određene prednosti u korist manje zastupljenog pola.

### **Prava deteta**

#### **Član 24.**

1. Deca imaju pravo na zaštitu i negu koje su neophodne za njihovu dobrobit. Ona mogu slobodno da izražavaju svoje mišljenje. Takvo mišljenje će biti uzeto u obzir u stvarima koje ih se tiču, u skladu sa njihovim uzrastom i zrelošću.

2. U svim postupcima koji se odnose na decu, bilo da ih sprovode državni organi ili privatne ustanove, prvenstveno se uzimaju u obzir najbolji interesi deteta.

3. Svako dete ima pravo da održava redovne lične i direktne kontakte sa oba roditelja, osim ukoliko je to protivno njegovim interesima.

#### **Prava starih lica**

Član 25.

Unija priznaje i poštuje prava starih lica na dostojanstven i nezavisan život i na učešće u društvenom i kulturnom životu.

#### **Integracija osoba sa invaliditetom**

Član 26.

Unija priznaje i poštuje prava osoba sa invaliditetom na koristi od mera kojima se obezbeđuje njihova nezavisnost, društvena i profesionalna integracija i učešće u životu zajednice.

### **NASLOV IV**

#### **SOLIDARNOST**

##### **Pravo radnika na obaveštenost i savetovanje u preduzeću**

Član 27.

Radnicima ili njihovim predstavnicima se mora , na odgovarajućim nivoima, jemčiti blagovremena obaveštenost i savetovanje u slučajevima i pod uslovima koji su predviđeni pravom Unije i zakonima i praksom država članica.

##### **Pravo na kolektivno pregovaranje i delovanje**

Član 28.

Radnici i poslodavci, ili njihove organizacije, u skladu sa pravom Unije i zakonima i praksom država članica, imaju pravo da pregovaraju i zaključuju kolektivne ugovore na odgovarajućim nivoima a, u slučajevima sukoba interesa i da preduzimaju kolektivne akcije da bi odbranili svoje interese, uključujući i stupanje u štrajk.

##### **Pravo pristupa službama za zapošljavanje**

Član 29.

Svako ima pravo na pristup besplatnim službama za zapošljavanje.

### **Zaštita u slučaju nezakonitog otkaza**

#### **Član 30.**

Svaki radnik ima pravo na zaštitu od nezakonitog otkaza, u skladu sa pravom Unije i zakonima i praksom država članica.

### **Pravični i poštenu uslovi rada**

#### **Član 31.**

1. Svaki radnik ima pravo na uslove rada koji poštuju zdravlje, bezbednost i dostojanstvo.
2. Svaki radnik ima pravo na ograničenje maksimalnog broja časova rada, na dnevni i nedeljni odmor i na plaćeni godišnji odmor.

### **Zabrana rada dece i zaštita mladih na radu**

#### **Član 32.**

Zapošljavanje dece je zabranjeno. Minimalna starost prilikom zapošljavanja ne može biti manja od minimalnog uzrasta koji odgovara završetku obaveznog školovanja, ne dovodeći u pitanje ona pravila koja mogu biti povoljnija za mlade, i izuzev ograničenih odstupanja.

Mladi ljudi koji su zaposleni moraju imati radne uslove koji odgovaraju njihovom životnom dobu i biti zaštićeni od ekonomskog iskorišćavanja i svakog rada koji može ugroziti njihovu bezbednost, zdravlje ili fizički, mentalni, moralni ili društveni razvoj, ili ometati njihovo školovanje.

### **Porodični i profesionalni život**

#### **Član 33.**

1. Porodica uživa pravnu, ekonomsku i socijalnu zaštitu.
2. Da bi mogao da uskladi porodični i profesionalni život, svako ima pravo na zaštitu od otkaza iz razloga koji su u vezi sa materinstvom i pravo na plaćeno trudničko i porodično odsustvo, kao i pravo na roditeljsko odsustvo posle rođenja ili usvajanja deteta.

### **Socijalno osiguranje i socijalna pomoć**

#### **Član 34.**



1. Evropska unija priznaje i poštuje pravo na davanja iz socijalnog osiguranja i na socijalne usluge koje pružaju zaštitu u slučajevima kao što su materinstvo, bolest, nezgoda na radu, zavisnost od drugih osoba ili starost, kao i u slučaju gubitka zaposlenja, u skladu sa pravilima utvrđenim pravom Unije i zakonima i praksom država članica.
2. Svako ko zakonito prebiva i kreće se unutar Evropske unije ima pravo na socijalno osiguranje i socijalna primanja, u skladu sa pravom Unije i zakonima i praksom država članica.
3. U cilju borbe protiv socijalnog isključivanja i siromaštva, Unija priznaje i poštuje pravo na materijalnu podršku i stanovanje kako bi se obezbedila pristojna egzistencija za sve one koji nemaju dovoljne izvore prihoda, u skladu sa pravom Unije i zakonima i praksom država članica.

### **Zdravstvena zaštita**

#### Član 35.

Svako ima pravo na preventivnu zdravstvenu zaštitu i pravo na lečenje, pod uslovima koji su uređeni zakonima i praksom država članica. Prilikom utvrđivanja i sprovođenja svih politika i aktivnosti Unije treba osigurati visok stepen zaštite zdravlja ljudi.

### **Pristup uslugama od opšteg ekonomskog interesa**

#### član 36.

Unija priznaje i poštuje pristup uslugama od opšteg ekonomskog interesa, kao što je predviđeno zakonima i praksom država članica, u skladu sa Ugovorima, kako bi se podstakle socijalna i teritorijalna kohezija Unije.

### **Zaštita životne sredine**

#### Član 37.

Visok stepen zaštite i unapređenje kvaliteta životne sredine moraju biti integrisani u politike Unije i obezbeđeni u skladu sa načelom održivog razvoja.

### **Zaštita potrošača**

#### Član 38.

Politike Unije obezbeđuju visok nivo zaštite potrošača.

## NASLOV V

### PRAVA GRAĐANA

#### **Pravo da se bira i da se bude biran na izborima za Evropski parlament**

##### Član 39.

1. Svaki građanin Unije ima pravo da bira i da bude biran na izborima za Evropski parlament u državi članici u kojoj ima prebivalište, pod istim uslovima kao i državljani te države.
2. Poslanici Evropskog parlamenta se biraju na neposrednim opštim izborima, slobodnim i tajnim glasanjem.

#### **Pravo da se bira i da se bude biran na opštinskim izborima**

##### Član 40.

Svaki građanin Unije ima pravo da bira i da bude biran na opštinskim izborima u državi članici u kojoj ima prebivalište, pod istim uslovima kao i državljani te države.

#### **Pravo na dobru upravu**

##### Član 41.

1. Svako lice ima pravo da, u pogledu njegovih zahteva, organi, tela, kancelarije i agencije Unije postupaju nepristrasno, pošteno i u razumnom roku.
2. Ova prava obuhvataju:
  - a) pravo svakog lica na saslušanje pre nego što protiv njega bude preduzeta bilo kakva pojedinačna mera koja bi mogla biti na njegovu štetu;
  - b) pravo svakog lica na uvid u svoj dosije, pri čemu se poštuju legitimni interesi u pogledu poverljivosti i čuvanja službene i poslovne tajne;
  - v) obavezu uprave da obrazloži svoje odluke.
3. Svako lice ima pravo da mu Unija nadoknadi štetu koju prouzrokuju njeni organi ili službenici u obavljanju svojih dužnosti, u skladu sa opštim načelima koja su zajednička pravima država članica.
4. Svako lice se može pisanim putem obratiti organima Unije na jednom od jezika na kojima su sačinjeni Ugovori i mora dobiti odgovor na istom jeziku.

### **Pravo pristupa dokumentima**

#### Član 42.

Svaki građanin Unije i svako fizičko ili pravno lice koje ima prebivalište ili registrovano sedište u nekoj od država članica ima pravo pristupa dokumentima organa, tela, kancelarija i agencija Unije, bez obzira na nosač informacije na kome se nalaze.

### **Evropski ombudsman**

#### Član 43.

Svaki građanin Unije i svako fizičko ili pravno lice koje ima prebivalište ili registrovano sedište u nekoj od država članica ima pravo da prijavi evropskom ombudsmanu slučajeve loše uprave u radu organa, tela, kancelarija ili agencija Unije, izuzimajući Sud pravde Evropske unije kada obavlja svoju sudsku funkciju.

### **Pravo na peticiju**

#### Član 44.

Svaki građanin Unije i svako fizičko ili pravno lice koje ima prebivalište ili registrovano sedište u nekoj od država članica ima pravo da uputi peticiju Evropskom parlamentu.

### **Sloboda kretanja i nastanjivanja**

#### Član 45.

1. Svaki građanin Unije ima pravo da se slobodno kreće i nastani na teritoriji država članica.
2. Državljanima trećih zemalja koji zakonito borave na teritoriji države članice može biti odobrena sloboda kretanja i nastanjivanja, u skladu sa Ugovorima.

### **Diplomatska i konzularna zaštita**

#### Član 46.

Svaki građanin Unije, na teritoriji neke treće zemlje u kojoj država članica čiji je on državljanin nema predstavništvo, ima pravo na zaštitu diplomatskih i konzularnih predstavništava bilo koje države članice, pod istim uslovima kao i državljani te države članice.

## NASLOV VI

### **PRAVDA**

#### **Pravo na delotvorno pravno sredstvo i pravično suđenje**

##### Član 47.

Svako kome su povređena prava i slobode zajemčeni pravom Unije ima pravo na delotvorno pravno sredstvo pred sudom, u skladu sa uslovima predviđenim ovim članom.

Svako ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom koji je prethodno osnovan na osnovu zakona. Svako treba da ima mogućnost da dobije savet, da se brani i bude zastupan .

Onima koji nemaju dovoljno sredstava biće omogućena pravna pomoć u meri u kojoj je ona neophodna da bi im se obezbedio delotvoran pristup pravdi.

#### **Pretpostavka nevinosti i pravo na odbranu**

##### Član 48.

1. Svako ko je optužen smatra se nevinim dok se ne dokaže njegova krivica na osnovu zakona.
2. Svakome ko je optužen jemči se pravo na odbranu.

#### **Načela zakonitosti i srazmernosti krivičnih dela i kazni**

##### Član 49.

1. Niko se ne može smatrati krivim za krivično delo izvršeno činjenjem ili nečinjenjem koje u vreme kada je izvršeno nije predstavljalo krivično delo, po unutrašnjem ili međunarodnom pravu. Isto tako, ne može se izreći stroža kazna od one koja se mogla izreći u vreme kada je krivično delo izvršeno. Ukoliko nakon izvršenja krivičnog dela zakon predvidi blažu kaznu, primeniće se takva kazna.

2. Ovaj član ne dovodi u pitanje suđenje bilo kom licu i kažnjavanje tog lica za bilo koje činjenje ili nečinjenje koje je, u vreme kada je izvršeno, predstavljalo krivično delo prema opštim načelima koje priznaje zajednica naroda.

3. Visina kazne ne sme biti nesrazmerna krivičnom delu.

**Pravo da se nekome ne može suditi ili izricati kazna u krivičnom postupku**

**dva puta za isto krivično delo**

Član 50.

Nikome se ne može ponovo suditi niti mu se može ponovo izreći kazna u krivičnom postupku za delo zbog kojeg je već bio pravosnažno oslobođen ili osuđen unutar Unije, u skladu sa zakonom.

NASLOV VII

**OPŠTE ODREDBE KOJE SE ODNOSI NA TUMAČENJE I PRIMENU POVELJE**

**Polje primene**

Član 51.

1. Odredbe ove povelje odnose se na organe, tela, kancelarije i agencije Unije, uz poštovanje načela supsidijarnosti a na države članice samo onda kada sprovedu pravo Unije. Oni, prema tome, poštuju prava, vode računa o načelima i podstiču njihovu primenu, u skladu sa svojim nadležnostima i uz poštovanje granica nadležnosti koje su Ugovorima poverene Uniji.

2. Ova povelja ne širi polje primene prava Unije izvan njenih nadležnosti, ne uspostavlja nove nadležnosti ili zadatke Unije, niti menja nadležnosti i zadatke koji su određeni ugovorima.

**Obim i tumačenje prava i načela**

Član 52.

1. Svako ograničenje primene prava i sloboda priznatih ovom poveljom mora biti predviđeno zakonom i poštovati suštinu tih prava i sloboda. Takva ograničenja, pod uslovom poštovanja načela srazmernosti, mogu biti dopuštena samo ukoliko su neophodna i ukoliko istinski zadovoljavaju ciljeve od opšteg interesa koje priznaje Unija ili potrebu zaštite prava i slobode drugih.

2. Prava koja priznaje ova povelja, a koja se zasnivaju na Ugovorima, ostvaruju se pod uslovima i unutar ograničenja koji su određeni tim ugovorima.

3. U meri u kojoj ova povelja sadrži prava koja odgovaraju pravima zajemčenim Konvencijom za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, značenje i obim tih

prava su istovetni pravima utvrđenim navedenom konvencijom. Ova odredba ne sprečava da pravo Unije predvidi viši stepen zaštite.

4. U meri u kojoj ova povelja priznaje osnovna prava koja proističu iz ustavnih tradicija zajedničkih državama članicama, ta prava se tumače u skladu sa navedenom tradicijom.

5. Odredbe ove povelje koje sadrže načela mogu se sprovesti zakonodavnim i izvršnim aktima organa, tela, kancelarija i agencija Unije, kao i aktima država članica kada sprovode pravo Unije u okviru svojih nadležnosti. Pozivanje na njih pred sudom dopušteno je samo prilikom tumačenja tih akata i odlučivanja o njihovoj zakonitosti.

6. Zakoni i prakse država članica, u skladu sa odgovarajućim odredbama ove povelje, u punoj meri se uzimaju u obzir.

7. Sudovi Unije i država članica pridaju dužnu pažnju objašnjenjima sačinjenim u cilju davanja smernica za tumačenje ove povelje.

### **Stepen zaštite**

#### **Član 53.**

Ništa u ovoj povelji ne može se tumačiti tako da ograničava ili narušava, ljudska prava i osnovne slobode koji su, u okviru odgovarajućih polja primene, priznati pravom Unije i međunarodnim pravom, međunarodnim sporazumima čije su potpisnice Unija ili sve države članice, uključujući Evropsku konvenciju za zaštitu ljudskih prava i osnovnih sloboda, kao i ustavima država članica.

### **Zabrana zloupotrebe prava**

#### **Član 54.**

Ništa u ovoj povelji ne može se tumačiti tako da podrazumeva pravo obavljanja neke delatnosti ili izvršenja neke radnje usmerene na poništavanje prava i sloboda priznatih ovom poveljom ili na njihovo ograničavanje u većoj meri od one koja je predviđena ovom poveljom.

Gore navedeni tekst preuzima i prilagođava tekst Povelje proglašen 7. decembra 2000. godine i zameniče taj tekst od datuma stupanja na snagu Ugovora iz Lisabona.

Sačinjeno u Strazburu, dvanaestog dana decembra dvehiljadesedme godine.

Za Evropski parlament,  
Predsednik

Nezvanični prevod

Za Savet Evropske unije,  
Predsednik

Za Komisiju Evropskih zajednica,  
Predsednik